

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ПЛЕНУМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

П О С Т А Н О В А

17 квітня 2026 року

м. Київ

№ Пл-7-1

Про проблемні питання діяльності підприємств Зони відчуження та соціальний захист їхніх працівників

Учасники Пленуму ЦК профспілки, заслухавши представників профспілкових організацій, підприємств, установ та органів державної влади, зазначають, що стан соціально-економічного захисту працівників Чорнобильської зони відчуження залишається складним та потребує невідкладного реагування з боку держави.

Чорнобильська зона відчуження є стратегічною територією особливого значення, де зосереджені об'єкти, що безпосередньо впливають на ядерну, екологічну та національну безпеку України та світу. Зона залишається закритим, радіаційно забрудненим об'єктом, що вимагає постійного моніторингу, функціонування якого регулюється державою.

Працівники підприємств ЗВ забезпечують безпечне функціонування Чорнобильської АЕС, об'єкта «Укриття», нового безпечного конфайнменту, сховищ відпрацьованого ядерного палива, поводження з радіоактивними відходами, у тому числі їх захоронення та забезпечення нагляду за об'єктами їх захоронення, систем радіаційного моніторингу, пожежної безпеки та інфраструктури життєзабезпечення Зони відчуження, а також відновлення екосистем довкілля.

Водночас сукупність факторів виробничого середовища та трудового процесу для працівників підприємств Чорнобильської зони відчуження залишаються надзвичайно складними. Вони пов'язані з постійною дією шкідливих та небезпечних виробничих факторів, необхідністю роботи в умовах підвищеного радіаційного ризику, психологічного навантаження, дефіциту кадрів, постійної небезпеки руйнування логістичної інфраструктури та воєнних загроз.

Після початку повномасштабної агресії РФ Зона відчуження фактично опинилася в епіцентрі безпрецедентних подій. У лютому–березні 2022 року російські війська здійснили захоплення промислового майданчика ЧАЕС та використовували його як військову базу і логістичний вузол. Працівники ЧАЕС, інших підприємств Зони відчуження та військовослужбовці Національної гвардії України тривалий час перебували під психологічним тиском та загрозою для життя. Оперативна зміна, яка заступила на чергування до початку вторгнення, працювала понад 600 годин без ротації. У результаті бойових дій було знищено понад 300 одиниць техніки, пошкоджено системи фізичного захисту стратегічних об'єктів, частково розграбовано та пошкоджено Центральну аналітичну лабораторію, а прямі збитки підприємств сфери управління ДАЗВ перевищили 100 млн євро. Крім того, було порушено понад 6 гектарів радіоактивно забрудненого ґрунту, що призвело до локального погіршення радіаційної ситуації.

Додатковим фактором ризику стало пошкодження 14 лютого 2025 року російським безпілотником Нового безпечного конфайнменту над об'єктом «Укриття». Внаслідок цього було пошкоджено зовнішню оболонку арки, порушено герметичність окремих конструкцій та виникла необхідність проведення масштабних відновлювальних робіт. За попередніми оцінками, вартість повного ремонту НБК може становити від 300 до 700 млн євро.

Учасники Пленуму зазначають, що, незважаючи на воєнні ризики та складну економічну ситуацію, працівники підприємств Зони відчуження продовжують забезпечувати виконання стратегічно важливих функцій. Зокрема, у 2025 році було виведено з експлуатації 15 систем та елементів енергоблоків ЧАЕС, перероблено 83,2 м³ рідких радіоактивних відходів, забезпечено перевезення 2052 відпрацьованих тепловидільних збірок до СВЯП-2, що становить понад 104 % річного плану. Роботи зі зняття з експлуатації ЧАЕС, поводження з радіоактивними відходами та підтримання радіаційної безпеки виконуються у безперервному режимі та розраховані на десятиліття.

Разом з тим основною системною проблемою залишається недостатнє та нестабільне фінансування. Виконання підприємствами державних програм у період воєнного стану та в умовах жорсткої економії бюджетних коштів, зростання вартості енергоносіїв і, відповідно, комунальних послуг значно ускладняється. На період 2026–2036 років потреба у фінансуванні заходів, пов'язаних зі зняттям з експлуатації ЧАЕС, поводженням з радіоактивними відходами та підтриманням екологічно безпечного стану об'єктів, становить 50,7 млрд грн, з яких 45 млрд грн мають бути забезпечені за рахунок державного бюджету, а 5,7 млрд грн – за рахунок міжнародної технічної допомоги. Водночас кошти на проведення робіт капітального характеру у 2026 році фактично не передбачені. Особливо турбує стан фінансування за бюджетною програмою «Підтримка екологічно безпечного стану в зонах відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення» (2408110).

Негативний вплив на фінансовий стан підприємств справляє також чинний механізм відшкодування Пенсійному фонду витрат на виплату та доставку пільгових пенсій. Близько 12 % бюджетних коштів, які спрямовуються на роботи у Зоні відчуження, витрачаються саме на ці цілі, що значно обмежує можливості підприємств щодо оновлення обладнання, підвищення заробітної плати, модернізації виробничої бази та поліпшення соціального захисту працівників.

Суттєвою проблемою залишається низький рівень оплати праці. Станом на 1 січня 2026 року середня заробітна плата на окремих підприємствах ЗВ становить: у ДСП ЧАЕС – 28 183 грн, у ДСП «ЦППРВ» – 22 350 грн, у ДСП «Екоцентр» – 17 722 грн, у ДСП «Північна Пуща» – 22 661 грн, у Чорнобильському радіаційно-екологічному біосферному заповіднику – 19 518 грн, у ДНЦЗКСТ – 16 016 грн, ДСП «Об'єднання «Радон» – 33 844 грн. Така ситуація свідчить про порушення балансу між складністю праці та її оплатою, особливо під час воєнного стану, коли ризики та навантаження зростають. Розмір заробітної плати працівників має залежати від умов праці, відповідальності, професійних ризиків та ускладненої логістики.

На ДСП ЧАЕС не виконується положення Колективного договору, Галузевої угоди та законодавства України в частині встановлення заробітної плати у розмірі не нижчому від середньої заробітної плати працівників відповідних професій та посад на діючих атомних електростанціях України. Варто зазначити, що середня

місячна заробітна плата працівників АТ «НАЕК «Енергоатом» суттєво більша за середню заробітну плату працівників ДСП ЧАЕС.

При цьому в Україні створено спеціалізований фінансовий резерв (фонд), цільовим призначенням якого є забезпечення робіт зі зняття з експлуатації ядерних установок та поводження з РАВ. Проте на сьогодні наявний механізм використання коштів цього фонду не поширюється на діяльність ДСП ЧАЕС, попри те що ЧАЕС є єдиною АЕС в Україні, що перебуває на стадії «зняття з експлуатації».

Критичний дефіцит бюджетних асигнувань на тлі постійного зростання експлуатаційних витрат та складної соціально-економічної ситуації в країні створює ризики недофінансування стратегічних проєктів у найближчій перспективі. Станом на сьогодні додаткова потреба у фінансуванні вже становить: за КПКВК 2408010 – 1,947 млн грн, КПКВК 2408110 – 72,070 млн грн, КПКВК 2408120 – 219,035 млн грн.

Учасники Пленуму також звертають увагу на недостатній рівень соціально-побутового обслуговування працівників під час роботи вахтовим методом, у тому числі умов проживання в гуртожитках, медичного забезпечення, психологічної підтримки, санаторно-курортного лікування та оздоровлення працівників, які працюють у складних умовах підвищеного фізичного та емоційного навантаження.

Ключовим питанням є проблема транспортної доступності підприємств Зони відчуження через нерівномірність сполучення. Працівники змушені витрачати на дорогу до місця роботи від 6 і більше годин. Це негативно впливає на стан здоров'я працівників, їхню працездатність та можливість повноцінного відпочинку.

Разом з тим учасники Пленуму вказують на позитивні результати діяльності підприємств Зони відчуження та міжнародних партнерів. Європейською Комісією було передбачено понад 24 млн євро фінансування на 2024–2025 роки, укладено грантові угоди щодо підтримки довгострокової діяльності та ремонту НБК, триває співпраця з ЄБРР, МАГАТЕ, урядами США, Норвегії, Німеччини та інших держав. Загалом із 1995 року міжнародна спільнота спрямувала близько 2 млрд євро на реалізацію чорнобильських програм.

Окремо учасники Пленуму відзначають конструктивний соціальний діалог між ДАЗВ та Атомпрофспілкою. У 2025 році було укладено Галузеву угоду між ДАЗВ та Атомпрофспілкою на 2025–2027 роки, знайдено порозуміння щодо підвищення заробітної плати на підприємствах ДСП «Північна Пуца», ДСП «Екоцентр». Проводяться постійні консультації з профспілковими організаціями та керівниками підприємств щодо вирішення нагальних проблем працівників.

Зважаючи на викладене вище, Пленум ЦК Атомпрофспілки

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Звернутися до Голови Верховної Ради України, голів фракцій і комітетів ВРУ з пропозицією невідкладно розглянути та прийняти:

- зміни до Закону України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему», передбачивши затвердження переліку робіт і заходів на 2026–2036 роки із визначенням джерел фінансування, обсягів коштів та етапності їх реалізації;

- зміни до Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки», що створить можливості використання коштів

Фонду зняття з експлуатації АЕС для фінансування програми зняття з експлуатації ЧАЕС;

- у першому читанні законопроект №5658 «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо витрат на виплату і доставку пільгових пенсій». Створити робочу групу з доопрацювання законопроекту до 2 читання із залученням спеціалістів ДАЗВ та ЦК Атомпрофспілки.

2. Звернутися до Кабінету Міністрів України з вимогою:

- забезпечити щорічне збільшення бюджетного фінансування підприємств Зони відчуження, яке дозволить поетапне підвищення заробітної плати працівникам підприємств системи ДАЗВ із доведенням її до рівня, який відповідатиме складності, небезпечності та суспільній значущості виконуваних робіт; оновлення матеріально-технічної бази, придбання сучасної техніки, обладнання, транспорту та засобів індивідуального захисту;

- передбачити в Державному бюджеті України окремі видатки на підвищення посадових окладів, надбавок та доплат за роботу в умовах підвищеного радіаційного ризику, шкідливості, воєнної небезпеки та особливого режиму роботи;

- забезпечити окреме фінансування програм медичного забезпечення, санаторно-курортного лікування, психологічної реабілітації та оздоровлення працівників підприємств Зони відчуження;

- прискорити ухвалення рішень щодо залучення міжнародної технічної допомоги для відновлення пошкодженого Нового безпечного конфайнменту, розвитку систем фізичного захисту та забезпечення пожежної безпеки у Зоні відчуження;

- залучати до участі у міжнародних заходах, присвячених проблематиці Чорнобильської Зони відчуження, представників Атомпрофспілки.

3. Звернутися до Міністерства енергетики, Міністерства фінансів України з вимогою:

- забезпечити потребу підприємств Зони відчуження у додатковому фінансуванні у розмірі 290 млн грн на 2026 рік;

- невідкладно забезпечити модернізацію систем радіаційної безпеки, охорони праці, пожежної безпеки, цивільного захисту та фізичної безпеки підприємств;

- розробити довгострокову державну програму соціального захисту працівників Чорнобильської зони відчуження;

- винайти додаткові обсяги фінансування бюджетної програми КПКВК 2408120 для виконання вимоги частини десятої статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему», спрямованої на встановлення заробітної плати працівникам зупинених енергоблоків, а також працівникам об'єкта «Укриття», на період виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації у розмірі не нижчому від середньої заробітної плати працівників відповідних професій та посад на діючих атомних електростанціях України зі збереженням пільг, передбачених законами України.

4. Рекомендувати ДАЗВ та ЦК Атомпрофспілки через механізм колективних переговорів:

- визначити спільну позицію щодо можливості приєднання ДСП ЧАЕС до АТ «НАЕК «Енергоатом»;
- забезпечити недопущення необґрунтованої диференціації в оплаті праці між підприємствами, які входять до сфери управління ДАЗВ;
- забезпечити створення резерву кадрів для підприємств Зони відчуження, зокрема за рахунок співпраці з профільними закладами освіти;
- розширити перелік соціальних гарантій працівникам, які працюють у Зоні відчуження, включаючи добровільне медичне страхування, компенсацію вартості лікування, оздоровлення дітей, психологічну підтримку та допомогу сім'ям працівників;

5. Рекомендувати ДАЗВ та керівникам підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління агентства:

- забезпечити неухильне виконання Галузевої угоди між ДАЗВ та Атомпрофспілкою на 2025–2027 роки;
- посилити взаємодію з профспілковими організаціями щодо своєчасного вирішення трудових, соціально-економічних та кадрових питань;
- забезпечити регулярне проведення консультацій з трудовими колективами щодо стану фінансування, кадрової ситуації та перспектив розвитку підприємств;
- не допускати реорганізації підприємств та скорочення чисельності персоналу без проведення попередніх консультацій із профспілковими організаціями;
- вживати заходів для забезпечення працівників сучасними засобами індивідуального захисту, спецодягом, спецхарчуванням та транспортом;
- забезпечити системний медичний моніторинг стану здоров'я працівників, які працюють в умовах радіаційного ризику;
- розширити програми психологічної підтримки та реабілітації працівників, які пережили окупацію, воєнні дії та тривалий стрес;
- забезпечити належний стан гуртожитків, їдалень, укриттів та інших об'єктів соціальної інфраструктури.

6. Звернутися до міжнародних партнерів, донорських організацій та фінансових установ, зокрема, до Європейського банку реконструкції та розвитку, Міжнародного агентства з атомної енергії, Європейської Комісії, урядів держав-донорів та міжнародних фондів із закликом:

- продовжити фінансування проєктів з відновлення Нового безпечного конфайнменту;
- забезпечити підтримку проєктів модернізації інфраструктури та технічного оснащення підприємств Зони відчуження;
- сприяти реалізації програм поводження з радіоактивними відходами, розвитку систем фізичного захисту, радіаційного моніторингу та пожежної безпеки;
- сприяти реалізації соціальних проєктів, спрямованих на покращення умов праці, проживання та соціального захисту працівників.

7. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Голову профспілки Матова В.О.

Голова профспілки

В.О. Матов